Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

2 päivänä kesäkuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen tiedoksianto – Asetus (EY) N:o 1393/2007 – 5 artikla – Asiakirjan kääntäminen – Hakijan vastattavaksi tulevat kääntämiskulut – Hakijan käsite – Oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksianto menettelyn väliintulijoille asiaa käsittelevän tuomioistuimen aloitteesta

Asiassa C-196/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunalul Ilfov (Ilfovin alioikeus, Romania) on esittänyt 4.2.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.3.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

SR

vastaan

EW,

jossa asian käsittelyyn osallistuvat

FB,

CX ja

IK,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Passer sekä tuomarit N. Wahl ja M. L. Arastey Sahún (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: romania.

– EW, edustajanaan S. Dumitrescu, avocată,

– Romanian hallitus, asiamiehinään E. Gane, L.-E. Baţagoi ja A. Wellman,

– Ranskan hallitus, asiamiehinään A.-L. Desjonquères ja N. Vincent,

– Unkarin hallitus, asiamiehinään Z. Biró-Tóth ja M. Z. Fehér,

– Euroopan komissio, asiamiehinään A. Biolan ja S. Noë,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (’asiakirjojen tiedoksianto’) ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 (EUVL 2007, L 324, s. 79) 5 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat SR ja EW ja joka koskee heidän avioliittonsa purkamista yhteisestä hakemuksesta sekä heidän alaikäistä lastaan koskevan vanhempainvastuun määräämistä ja käyttämistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Asetuksen N:o 1393/2007 johdanto-osan toisessa, kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Sisämarkkinoiden moitteeton toiminta edellyttää siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa jäsenvaltioiden välillä lähetettävien oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannon parantamista ja nopeuttamista.

(3) Neuvosto vahvisti 26 päivänä toukokuuta 1997 antamallaan säädöksellä yleissopimuksen oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta Euroopan unionin jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ja suositti, että jäsenvaltiot hyväksyvät sen valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti. Kyseinen yleissopimus ei ole tullut voimaan. Olisi varmistettava yleissopimusta tehtäessä saavutettujen tulosten jatkuvuus.

(4) Neuvosto antoi 29 päivänä toukokuuta 2000 asetuksen (EY) N:o 1348/2000 oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa [(EYVL 2000, L 160, s. 37)]. Asetuksen pääsisältö perustuu yleissopimukseen.”

4 Kyseisen asetuksen 2 artiklassa todetaan seuraavaa:

”1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä ne virkamiehet, viranomaiset tai muut henkilöt, jäljempänä ’lähettävät viranomaiset’, joiden tehtävänä on lähettää toiseen jäsenvaltioon tiedoksiantoa varten oikeudenkäynti- tai muita asiakirjoja.

2. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä ne virkamiehet, viranomaiset tai muut henkilöt, jäljempänä ’vastaanottavat viranomaiset’, joiden tehtävänä on vastaanottaa toisesta jäsenvaltiosta lähetettyjä oikeudenkäynti- tai muita asiakirjoja.

– –”

5 Mainitun asetuksen 5 artikla kuuluu seuraavasti:

”1. Lähettävän viranomaisen, jolle hakija antaa asiakirjan lähettämistä varten, on selostettava hakijalle, että vastaanottaja voi kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jollei se ole jollakin 8 artiklassa tarkoitetuista kielistä.

2. Hakija vastaa kaikista ennen asiakirjan lähettämistä aiheutuvista kääntämiskustannuksista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen myöhempää päätöstä velvollisuudesta vastata tällaisista kustannuksista.”

6 Saman asetuksen 8 artiklan 1 kohta kuuluu seuraavasti:

”Vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava vastaanottajalle liitteessä II olevaa vakiolomaketta käyttäen, että tämä voi kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa tiedoksiannon yhteydessä tai palauttamalla asiakirjan vastaanottavalle viranomaiselle viikon kuluessa, jollei se ole joko laadittu jollakin seuraavista kielistä tai jollei mukana ole käännöstä jollekin seuraavista kielistä:

a) kieli, jota vastaanottaja ymmärtää; tai

b) vastaanottavan jäsenvaltion virallinen kieli tai, jos jäsenvaltiossa on useita virallisia kieliä, sen paikkakunnan virallinen kieli tai jokin sen paikkakunnan virallisista kielistä, missä tiedoksianto tapahtuu.”

Romanian oikeus

7 Siviiliprosessikoodeksista 1.7.2010 annetun lain nro 134/2010 (Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă) (Monitorul Oficial al României, osa I, nro 247, 10.4.2015) 61 § kuuluu seuraavasti:

”1. Kaikilla, joiden oikeuksia asia koskee, on oikeus osallistua väliintulijana alkuperäisten asianosaisten välillä vireillä olevaan oikeudenkäyntiin.

– –

3. Väliintulo on sivuväliintulo, kun sen ainoana tarkoituksena on tukea yhtä asianosaista.”

8 Kyseisen lain 64 § kuuluu seuraavasti:

”1. Tuomioistuin toimittaa asianosaisille tiedon väliintulohakemuksesta ja jäljennökset sen liitteenä olevista asiakirjoista.

2. Kuultuaan väliintulijoita ja asianosaisia tuomioistuin tekee päätöksen väliintulon lähtökohtaisesta hyväksymisestä perustellulla päätöksellä.

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

9 SR ja EW ovat alaikäisen lapsen äiti ja isä.

10 SR ja EW toimittivat kumpikin päivänä, jota ei ole täsmennetty ennakkoratkaisupyynnössä, Judecătoria Buftealle (Buftean ensimmäisen asteen tuomioistuin, Romania) hakemuksen, joka koski heidän avioliittonsa purkamista sekä heidän lastaan koskevan vanhempainvastuun määräämistä ja sen käyttämistä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen määrittämistä.

11 Kyseinen tuomioistuin julisti 4.7.2016 antamallaan tuomiolla SR:n ja EW:n avioliiton purkautuneeksi yhteisestä hakemuksesta. Se myös vahvisti, että lapsi asuu äitinsä luona, ja päätti, että molemmat vanhemmat käyttävät vanhempainvastuuta yhdessä siten, että isän ja lapsen välisen henkilökohtaisen siteen säilyminen taataan tapaamisoikeutta koskevan ohjelman mukaisesti. Lisäksi mainittu tuomioistuin velvoitti EW:n maksamaan lapselle elatusapua.

12 EW ja SR valittivat kumpikin kyseisestä tuomiosta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen eli Tribunalul Ilfoviin (Ilfovin alioikeus, Romania).

13 EW vaatii ensisijaisesti, että mainittu tuomio kumotaan sillä perusteella, että tuomioistuin ei ollut toimivaltainen, ja toissijaisesti, että sitä muutetaan osittain lapsen asuinpaikan ja hänelle maksettavan elatusavun osalta.

14 SR vaatii, että vanhempainvastuu myönnetään yksin hänelle, EW:n tapaamisoikeutta koskeva ohjelma kumotaan, EW:n maksettavaksi määrätyn elatusavun määrää muutetaan ja kulut jaetaan uudelleen.

15 Lapsen veli FB, sisar CX ja isänisä IK tekivät 5.7.2018 hakemuksen osallistuakseen oikeudenkäyntiin väliintulijoina tukeakseen EW:n vaatimuksia. Kyseiset väliintulijat asuvat Ranskassa.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätti 15.9.2020 antamallaan päätöksellä, että jotta se voi lausua siitä, voitiinko kyseiset väliintulohakemukset hyväksyä, SR:n ja EW:n oli käännettävä kyseisen tuomioistuimen laatimat haasteet ranskaksi, jotta ne voitaisiin antaa tiedoksi FB:lle, CX:lle ja IK:lle asetuksen N:o 1393/2007 säännösten mukaisesti.

17 SR ja EW kieltäytyivät maksamasta kustannuksia, jotka liittyivät kyseisten oikeudenkäyntiasiakirjojen kääntämiseen ranskaksi, koska he katsoivat, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on vastattava niistä. Kyseiset asianosaiset väittävät, että ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta on pidettävä ”hakijana” kyseisen asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 2 kohtaa sovellettaessa.

18 Tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklassa tarkoitettu hakijan käsite ei voi tarkoittaa tuomioistuinta. Tuomioistuin voi nimittäin toimia ainoastaan kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna lähettävänä viranomaisena tai sen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna vastaanottavana viranomaisena. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toimii lähettävänä viranomaisena, jonka tehtävänä on lähettää toiseen jäsenvaltioon – eli Ranskaan – tiedoksiantoa varten oikeudenkäyntiasiakirjoja.

19 Sen mukaan mainitun asetuksen 5 artiklan 1 kohdasta käy ilmi, että hakijan ja vastaanottajan käsitteet eivät selvästikään kuulu lähettävän viranomaisen ja vastaanottavan viranomaisen käsitteiden soveltamisalaan. Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pääasiassa lähettävä viranomainen, sitä ei näin ollen voida pitää hakijana.

20 Kyseisen tuomioistuimen mukaan asetuksessa N:o 1393/2007 tarkoitettu hakija on henkilö, joka on tehnyt hakemuksen ja jonka edun mukaista on, että tiedoksianto toimitetaan kyseisen asetuksen mukaisesti, jotta oikeudenkäynti voidaan saattaa päätökseen. Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että koska SR ja EW ovat hakeneet muutosta ennakkoratkaisua pyytäneeltä tuomioistuimelta, on lähtökohtaisesti kummankin kyseisen asianosaisen edun mukaista, että valitusmenettely voidaan saattaa päätökseen.

21 Tässä tilanteessa Tribunalul Ilfov on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko tapauksessa, jossa tuomioistuin päättää haastaa väliintulijoita riita-asian oikeudenkäyntiin, [asetuksen N:o 1393/2007] 5 artiklassa tarkoitettu ’hakija’ väliintulijoiden haastamisesta päättävä jäsenvaltion tuomioistuin vai tässä tuomioistuimessa vireillä olevan asian asianosainen?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

22 Romanian hallitus katsoo, että ennakkoratkaisupyyntö on jätettävä tutkimatta, koska ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen antaman tosiseikkojen kuvauksen perusteella ei voida tietää, tuleeko pääasiassa konkreettisesti esiin kysymys oikeudenkäyntiasiakirjan kääntämisen tarpeellisuudesta ja näin ollen kysymys siihen liittyvien kustannusten suorittamisesta.

23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei tarkemmin sanottuna sen mukaan kerro, onko haasteet jo annettu tiedoksi väliintulijoille ja ovatko nämä kieltäytyneet vastaanottamasta niitä sillä perusteella, että niitä ei ole laadittu kielellä, jota he ymmärtävät tai jota heidän oletetaan ymmärtävän. Jos näin ei ole tapahtunut, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämä kysymys on hypoteettinen eikä sitä näin ollen voida ottaa tutkittavaksi.

24 Kyseinen hallitus huomauttaa, että unionin tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus täsmentää, että asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 1 kohdan mukaan lähettävän viranomaisen on kiinnitettävä hakijan huomio siihen, että vastaanottaja voi kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jollei sitä ole laadittu jollakin kyseisen asetuksen 8 artiklassa tarkoitetuista kielistä. Kuitenkin 16.9.2015 annetun tuomion Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, 35 kohta) mukaan on hakijan tehtävänä ratkaista, onko kyseessä oleva asiakirja syytä kääntättää, ja hänen on lisäksi vastattava käännöskustannuksista saman asetuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

25 Tältä osin on palautettava mieleen, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olettamana on, että unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä, jotka kansallinen tuomioistuin on esittänyt sen säännöstön ja niiden tosiseikkojen perusteella, joiden määrittämisestä se vastaa ja joiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei kuulu unionin tuomioistuimelle, on merkitystä asian ratkaisun kannalta. Unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän pyynnön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkinnalla ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 21.12.2021, Euro Box Promotion ym., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, 139 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Lisäksi kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välillä ennakkoratkaisumenettelyssä vallitsevan yhteistyön hengen mukaan tiettyjen toteamusten, jotka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pitäisi ensin esittää, puuttumisesta ei kuitenkaan välttämättä seuraa, että ennakkoratkaisupyyntö on jätettävä tutkimatta, jos unionin tuomioistuin katsoo kyseisistä puutteista huolimatta asiakirja-aineistosta ilmenevien seikkojen perusteella, että se voi antaa hyödyllisen vastauksen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle (tuomio 2.4.2020, Reliantco Investments ja Reliantco Investments Limassol Sucursala Bucureşti, C-500/18, EU:C:2020:264, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että unionin tuomioistuimella on riittävä määrä tietoja, joiden perusteella se voi antaa hyödyllisen vastauksen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle. On nimittäin todettava, että EW:n unionin tuomioistuimelle toimittamista kirjallisista huomautuksista käy ilmi, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on jo vuonna 2019 antanut väliintulijoille tiedoksi oikeudenkäyntiasiakirjoja, joita he kieltäytyivät vastaanottamasta asetuksen N:o 1393/2007 mukaisesti sillä perusteella, että kyseiset asiakirjat oli laadittu romanian kielellä. Koska he eivät hallitse kyseistä kieltä, he pyysivät saada mainitut oikeudenkäyntiasiakirjat ranskaksi käännettynä.

28 EW:n esittämät tosiseikat mahdollistavat siis ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämän tosiseikaston täydentämisen tarpeellisilta osin, ja näin ollen ne tukevat olettamaa siitä, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymyksellä on merkitystä pääasian ratkaisun kannalta, joten sitä ei voida pitää hypoteettisena.

29 Ennakkoratkaisupyyntö voidaan näin ollen ottaa tutkittavaksi.

Asiakysymys

30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti sitä, onko asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että tuomioistuinta, joka määrää oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettämisestä kolmansille osapuolille, jotka ovat pyytäneet saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijoina, on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna hakijana.

31 Aluksi on palautettava mieleen, että kyseisen säännöksen sanamuodon mukaan hakija vastaa kaikista ennen asiakirjan lähettämistä aiheutuvista kääntämiskustannuksista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen myöhempää päätöstä velvollisuudesta vastata tällaisista kustannuksista.

32 Tältä osin on todettava, että asetuksessa N:o 1393/2007 ei määritellä hakijan käsitettä.

33 Koska tällaista määritelmää ei ole, asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 2 kohtaa on tulkittava sen asiayhteyden sekä asetuksella N:o 1393/2007 tavoiteltujen päämäärien valossa (ks. vastaavasti tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, 28 kohta ja analogisesti asetuksen N:o 1348/2000 osalta tuomio 8.5.2008, Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, 45 kohta). Myös unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen syntyhistoriasta voi ilmetä sen tulkinnan kannalta merkityksellisiä seikkoja (tuomio 10.12.2018, Wightman ym., C-621/18, EU:C:2018:999, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Ensinnäkin kyseisen asetuksen 5 artiklan 2 kohdan asiayhteyteen ja syntyhistoriaan perustuvan tulkinnan osalta on todettava, että kyseisen säännöksen sanamuodossa erotetaan toisistaan hakija, joka vastaa kaikista ennen asiakirjan lähettämistä aiheutuvista kääntämiskustannuksista, ja tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen, jossa asia on pyynnön lähettäneessä jäsenvaltiossa pantu vireille ja joka voi myöhemmin tehdä päätöksen velvollisuudesta vastata tällaisista kustannuksista.

35 Kyseinen erottelu hakijan ja kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on pantu vireille, välillä käy ilmi myös unionin tuomioistuimen asetusta N:o 1393/2007 koskevasta oikeuskäytännöstä ja erityisesti 16.9.2015 annetusta tuomiosta Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, 41–43 kohta), jossa unionin tuomioistuin on korostanut yhtäältä, että on pyynnön lähettäneen jäsenvaltion kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on pantu vireille, tehtävänä ratkaista aineelliset kysymykset, jos hakija ja asiakirjan vastaanottaja ovat niistä erimielisiä, ja toisaalta, että mainitun tuomioistuimen on huolehdittava siitä, että osapuolten, joita ovat hakija ja vastaanottaja, oikeuksia suojellaan tasapainoisesti.

36 Samankaltainen erottelu käy ilmi myös 28.4.2016 annetusta määräyksestä Alta Realitat (C-384/14, EU:C:2016:316, 75 kohta), jossa unionin tuomioistuin pohti sitä mahdollisuutta, että asiaa käsittelevä tuomioistuin voi joutua ennen asiakirjan tiedoksiantomenettelyn aloittamista tekemään ensimmäisen väliaikaisen arvion vastaanottajan kielitaidosta ratkaistakseen yhdessä hakijan kanssa sen, onko asiakirja käännettävä vai ei.

37 On myös todettava, että asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 1 kohdassa tehdään edellä 34 kohdassa tarkoitettua vastaava erottelu, koska siinä säädetään, että lähettävän viranomaisen on selostettava hakijalle, että vastaanottaja voi kieltäytyä vastaanottamasta lähetettyä asiakirjaa, jollei se ole jollakin kyseisen asetuksen 8 artiklassa tarkoitetuista kielistä. Mainitun asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan lähettävät viranomaiset ovat nimittäin virkamiehiä, viranomaisia tai

muita henkilöitä, joiden tehtävänä on lähettää toiseen jäsenvaltioon tiedoksiantoa varten oikeudenkäyntiasiakirjoja tai muita asiakirjoja. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toimii lähettävänä viranomaisena.

38 Lisäksi asetuksen N:o 1393/2007 johdanto-osan neljännestä perustelukappaleesta käy ilmi, että kyseisellä asetuksella kumotun asetuksen N:o 1348/2000 pääsisältö perustui Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehtyyn oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa Euroopan unionin jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa koskevaan yleissopimukseen, jonka Euroopan unionin neuvosto teki 26.5.1997 annetulla säädöksellä (EYVL 1997, C 261, s. 1).

39 Kyseistä sopimusta koskeva selittävä muistio (EYVL 1997, C 261, s. 26), joka on merkityksellinen asetuksen N:o 1393/2007 tulkinnassa (ks. vastaavasti tuomio 11.11.2015, Tecom Mican ja Arias Domínguez, C-223/14, EU:C:2015:744, 40 kohta sekä analogisesti asetuksen N:o 1348/2000 osalta tuomio 8.5.2008, Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, 53 kohta), tukee asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 2 kohdan tulkintaa, jonka mukaan asiaa käsittelevä tuomioistuin ei vastaa asiakirjan kääntämiskustannuksista.

40 Mainitussa selittävässä muistiossa olevassa huomautuksessa, joka koskee yleissopimuksen 5 artiklan 2 kohtaa, jonka sanamuoto on pääasiallisesti sama kuin asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 2 kohdan sanamuoto, täsmennetään nimittäin, että ”’hakijalla’ tarkoitetaan kaikissa tapauksissa sitä osapuolta, jonka etua asiakirjan lähettäminen koskee. Kyseessä ei näin ollen voi olla tuomioistuin”.

41 Näissä olosuhteissa asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 2 kohdan asiayhteyteen ja syntyhistoriaan perustuvasta tulkinnasta seuraa, että kun tuomioistuin määrää oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettämisestä kolmansille osapuolille, jotka pyytävät saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijoina, kyseistä tuomioistuinta ei voida pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna hakijana, kun kyse on velvollisuudesta vastata ennen kyseisten asiakirjojen lähettämistä aiheutuvista kääntämiskustannuksista.

42 Toiseksi asetuksen N:o 1393/2007 teleologinen tulkinta tukee kyseistä toteamusta.

43 Unionin tuomioistuimella on nimittäin jo ollut tilaisuus täsmentää asetuksen N:o 1393/2007 tavoitteista, että asetuksen tarkoituksena on, kuten sen johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta käy ilmi, ottaa käyttöön oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen tiedoksiantojärjestelmä unionissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi. Oikeudenkäyntien tehokkuuden ja nopeuden parantamiseksi ja hyvän oikeudenkäytön turvaamiseksi mainitussa asetuksessa vahvistetaan periaate oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen suorasta lähettämisestä jäsenvaltioiden välillä, mikä yksinkertaistaa ja nopeuttaa menettelyjä (tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, 29 ja 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja määräys 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, 47 ja 48 kohta).

44 Unionin tuomioistuin on kuitenkin myös todennut, että asetusta N:o 1393/2007 on tulkittava siten, että kussakin yksittäistapauksessa taataan asianmukainen tasapaino hakijan ja asiakirjan vastaanottajan intressien välillä siten, että sovitetaan oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamisen tehokkuuden ja nopeuden tavoitteet yhteen näiden asiakirjojen vastaanottajan

puolustautumisoikeuksien asianmukaisen suojaamisen vaatimuksen kanssa (tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja määräys 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, 51 kohta).

45 Unionin tuomioistuin on todennut, että yhtäältä olennaista on se, että jotta asiakirjan vastaanottaja kykenisi tosiasiallisesti käyttämään puolustautumisoikeuksiaan, kyseinen asiakirja on pitänyt laatia kielellä, jota hän ymmärtää, mutta toisaalta on niin, että hakijalle ei saa aiheutua kielteisiä seurauksia siitä, että käännöstä vailla olevan asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytyminen on perustunut puhtaasti viivyttelynhaluun tai ilmeiseen väärinkäyttöön, jos voidaan osoittaa, että asiakirjan vastaanottaja ymmärtää kieltä, jolla asiakirja on laadittu. Asiaa lähettävässä jäsenvaltiossa käsittelevän tuomioistuimen on siis huolehdittava mahdollisimman hyvin kunkin osapuolen intressien suojaamisesta erityisesti tutkimalla kaikki ratkaisevat tosiseikat ja näyttö, jotka osoittavat konkreettisesti vastaanottajan kielitaidon (ks. vastaavasti määräys 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, 78 ja 79 kohta).

46 Tulkinta, jonka mukaan pyynnön lähettänyttä jäsenvaltion kansallista tuomioistuinta, jossa asia on pantu vireille, on pidettävä asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna hakijana, on ristiriidassa sen kyseisellä tuomioistuimella olevan velvollisuuden kanssa, joka koskee asianmukaisen tasapainon takaamista hakijan ja asiakirjan vastaanottajan intressien välillä. Tällaisen velvollisuuden noudattaminen nimittäin edellyttää, että viranomainen, jolla kyseinen velvollisuus on, on puolueeton hakijan ja vastaanottajan intressien suhteen. Tästä seuraa, että kyseistä viranomaista ei pidä sekoittaa toiseen näistä henkilöistä, joiden intressiä asia koskee, eli hakijaan.

47 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun tuomioistuin määrää oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettämisestä kolmansille osapuolille, jotka pyytävät saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijoina, kyseistä tuomioistuinta ei voida pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna hakijana.

Oikeudenkäyntikulut

48 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (’asiakirjojen tiedoksianto’) ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 5 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun tuomioistuin määrää oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettämisestä kolmansille osapuolille, jotka pyytävät saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijoina, kyseistä tuomioistuinta ei voida pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna hakijana.

Allekirjoitukset